

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/368/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

41/2017. (III. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2016. szeptember 22-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2017. március 30-án – dr. Cservák Csaba testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben csekély fokú alapjogsértés történt.

A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos személyesen, a Testület ügyfélszolgálati irodáján 2016. szeptember 22-én terjesztette elő panaszát, amelyben 2016. szeptember 12-én fogatosított előállítását és annak körülményeit (időtartam, kiértékelés) kifogásolta.

I.

1) A panaszos előadta, hogy fenti napon 15 óra körül bement egy drogéria üzletbe (továbbiakban: DM) kifejezetten azért, hogy egy Béres cseppet vásároljon.

Az eset előtt fél órával a panaszos lánya jelezte, hogy hamarosan hívni fogja. A panaszos a Dm-ben levette a polcra a Béres cseppet, és közben a panaszos telefonja megszörrent. A panaszos benyújt a táskájába és közben véletlenül a táskájába ejtette a kezében lévő Béres cseppet. A panaszos kiment a boltból és felvette a telefont, majd amikor észlelte, hogy nem a lánya hívta, le is tette. Az egyik dolgozó a panaszos után ment és kérte, hogy mutassa meg a táskáját és bekísérte egy irodába. A panaszos meg is mutatta a táskáját, és rögtön mondta, hogy „Jaj tényleg a Béres csepp!” A panaszos kivette a Béres cseppet, és mondta a biztonsági őrnek, hogy szeretné kifizetni a terméket.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos szerint a biztonsági őr nagyon rosszindulatú volt, felhívta a főnökét, hogy mi a teendő. A panaszos hallotta, hogy a biztonsági őr a telefonon a rendőrséget emlegette. Ezután a biztonsági őr utasítására a panaszos által ismeretlen személy átment a közelben lévő rendőrőrsre. A panaszos ez idő alatt a Dm-ben várt a biztonsági őrrel. A biztonsági őr időközben a panaszosnak fotókat kezdett el mutogatni, amin a panaszos volt látható. A biztonsági őr legalább 10-12 hasonló esettel (lopással) gyanúsította meg a panaszost. A panaszos szerint a biztonsági őr kardoskodott, hogy jöjjön ki a rendőrség; a főnöke nem akarhatta annyira ezt. A panaszos ijedtében még azt is felajánlotta, hogy kifizeti az összes termék árát, amelyek ellopásával vádolják, de ezzel nem akarta elismerni a lopásokat.

Megérkezett a helyszínre három rendőr. Ekkor a panaszos kifizette a Béres cseppet. A rendőrök nem közölték a panaszossal, hogy miért jöttek, és azt sem, hogy miért viszik be a. A biztonsági őr és a rendőrök a panaszos szerint gúnyosan összenéztek, megjegyzéseket tettek és kifogásolható hangnemben személyeskedtek a panaszossal.

A panaszost átvitték a pályaudvarnál található rendőrőrsre, ahol ott tartották három és fél órát. Ez idő alatt a panaszos csak ült, semmilyen eljárási cselekményt nem fogadosítottak vele szemben; nem léptek vele interakcióba. A panaszos annyit észlelt, hogy vélhetőleg feljelentést vehettek fel. A panaszos kérdezte, hogy miért tartják őt ott, mivel a Béres csepp árát már kifizette. A rendőrök a panaszos szerint a DM biztonsági őrével összebeszélve elkészítették a feljelentést. A panaszos nem használhatta a mobiltelefonját, és nem értesíthette az ügyvédjét, és a rendőrség sem hívott neki kirendelt ügyvédet. A panaszos úgy véli, hogy „arra ment ki” az egész eljárás, hogy üzletszerűséggel vádolják meg. A panaszos szerint a rendőrök hosszú időn át kerestek egy nyomtatványt az egyeztető eljárásban való részvételről, ám a sértett nem járult hozzá ahhoz, hogy részt vegyen az eljárásban.

A panaszost 19 órakor átszállították a B. Rendőr-főkapitányság kerületi Rendőrkapitányságára, ahol közölték, hogy előállítják. A panaszossal jegyzőkönyvet vetettek fel, amiben ő nem tett említést arról, hogy ő állítólag már 12 esetben elvitt valamit. A panaszost őrizetbe akarták venni. A panaszos nem írta alá a jegyzőkönyvet, és közölte, hogy ügyvédet szeretne. A nyomozó azt közölte a panaszossal, hogy nem kell félnie, majd a felettese fogja eldönteni, hogy őrizetbe kell-e venni a panaszost. A panaszost levitték az előállító helyiségbe. Elkezdték a letételezést, majd az erről szóló dokumentumot kicsivel később egy rendőrhölgy áthúzta, és közölte, hogy a panaszos elmehet. A rendőrkapitányságról a panaszos 21 óra 25 perckor távozott.

A panaszost két nap múlva elment az ügyészségre, ahol érdeklődött, hogy ki szüntette meg az őrizetbe vételi eljárást. Az ügyészségen az ügyész hölgy felhívta a kerületi Rendőrkapitányságot, és kért egy ügyszámot. Az ügyész hölgy közölte a panaszossal, hogy az ügyszám alapján szabálysértési ügyről van szó.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az [...] Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a [...]tól (továbbiakban: illetékes rendőri szerv), valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31.§ (1) bekezdése alapján átvizsgálták, illetve az Rtv. 33.§ (2) bekezdés f) pontjának II. fordulója alapján előállították.

Az intézkedést fogantató L. L. r. törzsőrmester és Sz. G. r. őrmester intézkedés napján kelt jelentése szerint a fenti napon 8 óra 15 perctől 20 óra 15 percig "[..]"- as hívónévvel B, K. körút [..] sz. illetékességi területén, az útirányban foglaltak és az eligazításon meghatározottak szerint mozgóőri feladatokat láttak el.

A szolgálat ellátása során a Rendvédelmi Szervek Közrendvédelmi Főosztály Vasútbiztonsági Osztály [..] Pályaudvar Alosztály hivatali helyiségében 15 óra 25 perckor megjelent N. F. R., a 1013 B., K. krt. * szám alatt található Dm üzlet eladója, aki elmondta, hogy egy lopót tartanak vissza üzletükbe. A személy ezen esetet megelőzően már többször tulajdonított el különböző árucikkeket az üzletből, amiről kimentett kamerafelvételek állnak rendelkezésre. A megelőző esetek megtörténte csak a hölgy távozása után a kamera felvételek visszanézésékor derült ki, hogy eltulajdonított valamit.

A jelentést írók 15 óra 30 perckor megjelentek az eset helyszínén, ahol B. S. J., az üzlet biztonsági őre fogadta őket, aki elmondta, hogy kamerarendszeren keresztül figyelte a hölgyet az üzletben tartózkodása során, és észlelte, amint a táskájába tett egy Béres cseppet, majd a kasszasor vonalát elhagyva kilépett az üzletből. A doboz értéke 1249 Ft.

A panaszost B. S. J.- visszatartotta, majd a biztonsági helyiségbe kísért, ahol a hölgy táskájából előkerült az ellopott Béres csepp. A panaszos a lopást elismerte, a termékben kár nem keletkezett, azt a helyszínen kifizette az üzlet részére. Arra a kérdésre, hogy miért lopott, pillanatnyi zavarára, illetve magánéleti problémákra hivatkozott.

A biztonsági őr elmondta, hogy a hölgy az elmúlt három hónapban összesen ötször lopott az üzletből, amiről kimentet felvételek állnak rendelkezésre, azonban lopási jegyzőkönyv csak a mai esetről készült, mivel a többi esetben a hölgy távozása után a felvételek visszanézésékor derült ki, hogy ő lopott. A megelőző lopások a következők voltak: 2016. július 3-án db. Darnpflage tabletta 1499.- Ft.; 2016. augusztus 29-én 16 óra 57 perckor 1 db Béres csepp (1249.- Ft.); 2016. szeptember 1-jén 16 óra 53 perckor 1db Darnpflage tabletta (1499.- Ft.); 2016. szeptember 9-én 1db Nivea testápoló 1599.- Ft. értékben. Ezen termékek nem térültek meg, a felvételek kikérhetőek S. J. Dm biztonsági csoportvezetőtől.

Kérdésre a panaszos az előző eseteket részben elismerte. Ezt követően csomag átvizsgálást hajtottak végre, melynek során táskájából előkerült egy 012195BK számú M. R. névre kiállított személyi igazolvány. A panaszos az okmánnyal kapcsolatban elmondta, hogy mellékállásban a B., I. utca * szám. alatt egy lakásban takarít, ahol kb. hét napja véletlenül a kidobandó hulladékpapírral összefogta azt, majd a kinti kukánál észlelve már nem ment vissza vele. A holnapi napon akarta visszajuttatni a lakásba. Fenti személyek KÖNYIR és SIS rendszerben nem szerepeltek, de a személyi igazolvány szerepelt: 2014.február 10-én Magyarország a tárgy lefoglalását rendelte el, ezért az okmányt elismervény ellenében átvette a jelentést író, továbbá egyeztetett [..] központ [..] irodával, aki közölte, hogy mivel Magyarország adta ki a körözését, így ő erről találati lapot nem kér.

Fentieket jelentették N. Sz. Cs. r. törzsőrmester szolgálatparancsnok úr és a Tevékenység-irányítási Központ (TIK) felé, illetve a területileg illetékes [..] kerületi Rendőrkapitányság (továbbiakban: illetékes kerületi rendőrkapitányság) Készenléti Csoport vezetőjének, valamint K. M. r. őrnagy osztályvezetővel történő egyeztetést követően, 19 órakor a panaszost sérülés és panaszmentesen előállították az illetékes rendőrkapitányságra.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a fenti rendőri intézkedések jogszerűek, szakszerűek és arányosak voltak.

2) A rendőrségi iratok közt szerepelt a Dm áruházban felvett jegyzőkönyv, amely szerint a panaszos a jogtalanul eltulajdonított Béres cseppet táskájából előadta. Rendőri intézkedés történt, az elkövető a cselekményt elismerte, a kár az áru megfizetésével megtért.

3) A Pályaútdvar Alosztályon kiállított nyilatkozat szerint a panaszos előállításának kezdete 2016. szeptember 12., 15 óra 30 perc, várható időtartama 8 óra. A panaszosi nyilatkozat szerint folyamatos kezelést/ orvosi felügyeletet igénylő, valamint fertőző betegsége nincs, sérülése az előállítás során nem keletkezett, panasza az előállítással kapcsolatban nincs, kiértékelést és élelmezést nem kér. A 16 óra 40 perckor megtett nyilatkozaton a panaszos kézjegye szerepel.

4) Az illetékes rendőrkapitányság által kiállított, előállítással kapcsolatos dokumentumok a következők.

A panaszost az élelmezésről külön dokumentumon is nyilatkoztatták, amelyet 21 óra 8 perckor szintén aláírt.

A panaszos a fogvatartott személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztató átvételét aláírásával igazolta.

A rendőrség megküldte továbbá a „fogvatartott személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás végrehajtásáról és megértéséről, a hozzátartozó, illetve egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről” elnevezésű dokumentumot, amelyen a panaszos úgy nyilatkozott, hogy egészségügyi állapotából adódó különleges étkezési vagy egyéb igénye nincs, nem dohányzik, hozzátartozó kiértékelését nem kéri. A nyilatkozatot 21 óra 7 perckor írta alá a panaszos.

Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos Rtv. 33.§ (2) bekezdés f) pontja alapján fogatosított előállítása 2016. szeptember 1-én 19 órától 21 óra 25 percig tartott. A dokumentum szerint a panaszosnak az előállítás során sérülése és panasza nem keletkezett. Az igazolást a panaszos kézjegyével ellátta.

A rendőrség megküldte a letéti tárgyak jegyzékéről szóló jegyzőkönyvet, ami azonban a fénymásolás minősége miatt olvashatatlan.

5) Az illetékes rendőrkapitányságon tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatti előkészítő eljárás során az erről szóló jegyzőkönyv szerint tanúként hallgatták meg a biztonsági őrt 18 óra 20 perctől 18 óra 37 percig. Az iratok közt szerepelt a szabálysértési ügy közvetítői eljárással történő rendezéséről szóló nyilatkozat is, amelyet a panaszos aláírt, a sértett (DM képviselőjében megjelölt eladó) nem írt alá.

6) A panaszos, akit tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt folytatott előkészítő eljárásban 2016. szeptember 12-én, 19 óra 40 hallgattak meg eljárás alá vont személyként, a meghallgatásáról szóló jegyzőkönyvben foglaltak szerint a szabálysértés elkövetését nem ismerte el, és a következőket adta elő.

2016.szeptember 12-én, a délutáni órákban 15 óra 30 perc körüli időpontban bement a Dm áruházba, ami a [...] K. krt. [...] szám alatt található. A panaszos elmondta, hogy rendszeresen ide jár vásárolni, hajfestéket és macskaeledelt is vett már ebben az üzletben. A mai napon egy Béres cseppet akart megvásárolni, mivel eljött az ősz és immunerősítőként kívánt kúraszerűen alkalmazni. Kb. 20 ezer forint volt a pénztárcájában, mivel nem csak Béres cseppet akart megvásárolni, hanem ezt követően a könyvelőhöz is indult volna. Nem állt szándékában, az hogy eltulajdonítsa a Béres cseppet.

Bement az áruházba, magához vett egy bevásárló kosarat, majd elindult a polcok között. Tudja, hogy hol tartják ezeket a készítményeket, levette, ekkor a kezében volt, a kosár és a táskája is. Bal vállán volt a kézi táskája, bal kezében volt a bevásárló kosár és szintén a bal kézben tartotta a készítményt. A jobb keze sajnos ízületi problémás és ezért nem is igen tud vele fogni. Közben megszólalt a telefonja, várta a gyermeke hívását, aki jelenleg Amerikában dolgozik, egy hónapja van kint külföldön. Amikor megszólalt a készülék, akkor kivette a táskájából és nem is figyelte, hogy a kezében lévő Béres csepp a táskájába került. Nem tudatosult benne, hogy mit is csinál, mivel a telefonra koncentrált, mert

nagyon várta már a lánya hívását. Annyira a telefonhívásra koncentrált, hogy kifelé indult az üzletből, nem is a kassza mellett haladt el, hanem ott ahol a boltba bement, majdnem a kosár is nála maradt. Ekkor egy pillanatra vissza lépett, a helyére tette a kosarat. Kiment az üzletből, nem is ment sehova, megállt és rájött, hogy nem is a gyermeke hívta. Ekkor oda lépett hozzá egy magas, eladó hölgy, aki arra kérte, hogy mutassa meg a táskáját. Az eladó nem nézte meg a táskát, viszont benne akkor tudatosult, hogy hogy abban van a Béres csepp. A panaszos visszament az eladóval a boltba, és kb. a két lépésnyire lévő iroda helyiségbe mentek be, ott volt a biztonsági őr is. A panaszos vette ki a Béres cseppet a táskából és kérte, hogy hadd fizethesse ki a terméket, amit meg is engedtek. Kifizette a 1249 Ft-ot, de a biztonsági őr mondta, hogy feljelentést kell, hogy tegyen ellene. Ekkor a biztonsági őr közölte vele, hogy már 10-12 esetben vitt el dolgokat az üzletből, és mutattak neki fotókat, amin csak az látszott, hogy a panaszos bent van az üzletben. A panaszos tagadta a szóban forgó 10-12 esete, elmondta, hogy ő nem vitt el semmit sem.

Egy dolgot ismert el, hogy kb. két hete egy Nivea testápolót (1599.- Ft.) elképzelt, hogy eltulajdonította. Más esetben soha nem lopott semmit, többször járt ebben az üzletben. A mai napon sem azzal a céllal ment be a Dm-be, hogy onnan a Béres cseppet eltulajdonítsa. Azt elismeri, hogy nála volt a termék, de nem lopási szándékkal mentem be az üzletbe. A körülmények szerencsétlen összejátszása miatt történt ez, sem idegrendszeri, sem mentális betegsége nincs, gyógyszert sem szed. Kiskorú gyermeke szintén nincs, azonban nagykorú a gyermeke miatt nagyon zaklatott, a lánya elvesztette a magzatát egy bántalmazás következtében, mely miatt többet nem lehet gyermeke. Ez az esemény nagyon megviselte.

Személyes körülményeiről el kívánta mondani, hogy minimálbéres fizetést kap, az alapítványnál, valamint mellékállásban május óta takarít, M. R. (talán üzbég) állampolgárnál. Egy I. nevű férfi a kapcsolattartója, akinek a száma [...]. A panaszos még nem találkozott M. R., amikor takarít, mindig előre kikészítik neki a pénzt a takarításért. Nagy értékek vannak a lakásban, de soha nem vitt el tőle semmit. A szóban forgó személyi igazolványt össze fogta véletlenül a prospektusokkal, és amikor ki akarta dobni, akkor vette csak észre, mert kicsúszott az újságok közül. az igazolványt vissza akarta vinni a lakásba holnap vagy holnap után.

Annyit kívánt megjegyezni a panaszos, hogy van egy macskája otthon, akit ő etet, itat, és most be van zárva reggel óta. Nincs más rajta kívül, aki ellássa, senki nincs, akit megkérhetne arra, hogy etesse meg.

A vallomását azzal zárta a panaszos, hogy soha nem fordult még ilyen elő vele.

A jegyzőkönyvet 2016. szeptember 12-én, 20 óra 43 perckor zárták le.

7) A [...] Rendvédelmi Szervek Közrendvédelmi Főosztály Vasútbiztonsági Osztály alosztályvezetője 2016. október 20-án parancsnoki kivizsgálást végzett, mivel a panaszos az Alapvető Jogok Biztosához (továbbiakban: AJB) is fordult panaszával. A parancsnoki kivizsgálás az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés megállapításait összegzi, illetve AJB Hivatalának kérdéseit válaszolta meg.

(A Testület csak az előzőekben ismertetett dokumentumokhoz képest új információkat ismertet.)

Az áruházban történt intézkedéssel kapcsolatban rögzítette a kivizsgálás, hogy a DM biztonsági őrének elmondása alapján a panaszos korábban több lopást is elkövetett, melyről mindegyikéről rendelkeztek videofelvétellel, a helyszínen szükségessé vált a felvételek megtekintése. A vezető a panaszos által elkövetett cselekmények számával, az elkövetési idővel és a panaszos felelősségének részben történő elismerésével indokolta a vezető, hogy, meg kellett tekinteni a felvételeket.

A felvételek visszanezése, illetve kimentése azonban csak részben vezetett eredményre, mert a helyszínen a felvételek csak visszanezésére volt lehetőség, azok kimentése már nem volt megoldható,

tekintettel arra, hogy a felvételek tárolása nem a bolt területén történik, azt kizárólag a Dm Biztonsági Csoportvezetője az intézkedést követően tudta az illetékes kerületi rendőrkapitányság rendelkezésére bocsátani. Az intézkedés időtartama emiatt elhúzódott, azonban az üzletszerű elkövetés megállapítása érdekében az szükséges volt.

Az intézkedő rendőrök meghallgatásukkor elmondták továbbá, hogy az intézkedés alá vont személyt az intézkedés okáról, a csomagátvizsgálásról, a vele szemben foganasítandó intézkedésekről, valamint annak kimeneteléről folyamatosan tájékoztatták. Részére a szükséges tájékoztatást minden tekintetben megadták.

A fentiek felül a rendőri intézkedés gyorsabb lefolytatását nehezítette továbbá, hogy a helyszínen szükségessé vált tanúmeghallgatási jegyzőkönyv kitöltése B. S. biztonsági őrrrel, valamint a szabálysértési ügy közvetítői eljárással történő rendezésével kapcsolatban a sértett és az eljárás alá vont személy (panaszos) írásos nyilatkozatának beszerzésére is szükség volt. A formanyomtatványokat az illetékes kerületi rendőrkapitányság biztosította, így intézkedni kellett a fenti nyomtatványok rendőri intézkedés helyszínére történő szállítása iránt.

Az eset összes körülményének tisztázása, a bejelentő, a panaszos, valamint a biztonsági őr meghallgatása, a rendelkezésre álló biztonsági kamera felvételek visszanezése, az esetről készült személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedés elkészítése, és az előállított személy illetékes kerületi rendőrkapitányságra való kísérése miatt a panaszos személyi szabadságának korlátozására a Vasútbiztonsági Osztály, [...] Pályaúdvári Alosztály járőrei által 15 óra 25 perctől 19 óráig került sor. Ekkor a további rendőri intézkedések foganasítása érdekében az intézkedés alá vont személyt, az esetről készült rendőri jelentést és egyéb iratanyagokat átadták az illetékes kerületi rendőrkapitányság Készenléti Csoportvezetőjének. Ezen időponton túlmenően foganasított eljárási cselekmények vizsgálatával kapcsolatban az osztályvezető hatáskörrel nem rendelkezik.

A fenti iratok elkészítéséig az intézkedés alá vont személy a [...] Pályaúdvári Alosztály épületében tartózkodott. Az intézkedő rendőrök mást a foganasított rendőri intézkedéssel kapcsolatban elmondani nem tudtak.

8) A Testület megkeresésében foglalt kérdések alapján a [...] Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztályának vezetője parancsnoki kivizsgálást rendelt el, szóban meghallgatta a rendőröket és őket jelentés készítésére utasította.

a) L. L. r. törzsőrmester 2016. november 11-én kelt, Testület kérdéseit megválaszoló kiegészítő jelentése az alábbiakat rögzítette. (A Testület az ismétlések elkerülése érdekében a legszükségesebb, illetve új információkat rögzíti.)

A r. törzsőrmester előadta, hogy a Dm-ben dolgozó eladó hölgy kezdeményezése alapján jelentek meg az üzletben, aki lopás miatt kért tőlük segítséget, majd az üzletbe visszaérve a hölgy rámutatott a panaszosra, mint elkövető. A helyszínen kiérkezve azt tapasztalta, hogy a panaszos és a biztonsági őr is az üzlet biztonsági helyiségében tartózkodott. A helyszínen tájékozódta, először a biztonsági ört hallgatta meg, ezt követően a panaszost, aki a mostani esetet elismerte, a terméket kifizette. A panaszos nem volt meglepődve, hogy az őr elmondta, hogy kamera rögzítette a korábbi lopásait, azokat részben szintén elismerte. Ezt követően igazoltatást hajtottak végre, végül a panaszost előállították. A [...] Pályaúdvári Alosztály hivatali helyiségében csomagátvizsgálást hajtottak végre, illetve felszólításra a panaszos önként kipakolta a nála lévő tárgyakat. A szolgálatparancsnoknak (N. Sz. r. törzsőrmester) történt jelentést követően a parancsnok is tájékoztatta a panaszost a történetéről és ismét tájékoztatták előállítás okáról és annak kimeneteléről. Ezt követően tájékoztatták az osztályvezetőt és az illetékes kerületi rendőrkapitányság Készenléti Csoportvezetőjét. A szolgálatparancsnok úron keresztül többször is egyeztetett a csoportvezetővel.

A hivatali helyiségben 16 óra 45 perctől 18 óra 53 percig tartózkodott a panaszos. Az előjárók tájékoztatását követően a közvetítői eljárás formanyomtatványának kitöltése vált szükségessé az

intézkedés további lefolytatása céljából, amely nem állt rendelkezésre az alosztályon, ezért azt az illetékes kerületi rendőrkapitányságról szerezték be. Az intézkedés ideje alatt az üzletbe is visszatért, mivel az előző lopási esetekkel kapcsolatos felvételek idejének pontosítása miatt ez szükségessé vált, továbbá a formanyomtatvány kitöltése ezt megkövetelte. A nyomtatvány beszerzése és kitöltése után kezdte el a r. törzsőrmester a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről a jelentést megírni, melyben rögzítette a tanúk adatait, azok elmondásait, az általa megállapítottakat és ezt követően szállították át a panaszost az illetékes kerületi rendőrkapitányságra.

Az intézkedés okáról és okáról szóló tájékoztatással kapcsolatos kérdésre a jelentés rögzítette, hogy szóban a tájékoztatást már a Dm üzletben megkapta az előállítás okáról, annak megkezdését megelőzően. Az intézkedés során a félreértések és hiányosságok elkerülése érdekében a törvényi kötelezettségeinek eleget téve az érintett mindenről részletesen tájékoztatva lett, a r. törzsőrmester a feltett kérdésekre a legjobb tudása szerint válaszolt. A panaszost tájékoztatta az intézkedés céljáról, amely során közölte vele a tanúk által elmondott tényekről, a megtekintett kamerafelvételen látható eseményekről, valamint az előállítás pontos okáról annak várható idejéről és menetéről, majd a későbbiekben az kerületi rendőrkapitányság Készenléti Csoportvezetővel történt egyeztetésről. A panaszos egyébként elmondta, hogy jogi végzettsége van, megértette a tájékoztatást.

A panaszos magatartásával kapcsolatban azt rögzítette a jelentés, hogy az intézkedés során végig együtt működő volt, folyamatosan kérdéseket tett fel az intézkedéssel kapcsolatban.

A bánásmódra vonatkozó panaszellel kapcsolatban a r. törzsőrmester úgy nyilatkozott, hogy az intézkedése során végig betartotta a törvényi kötelezettségeit és a [...] vezetői által meghatározott intézkedési követelményeket, melyek a jogszerűség, szakszerűség, arányosság, törvényesség, kulturáltság, humánosság alapelvekre terjedtek ki. Az intézkedést részrehajlás nélkül objektív módon hajtotta végre. Az intézkedés során a panaszos együttműködő volt, a vele történő kommunikáció higgadt, kulturált hangnemben folyt. Személyes kapcsolat vagy elfogultság az intézkedésben érintettekkel nem állt fenn, az eset kapcsán találkozott először találkozott az érintettekkel.

A kiértesítéssel kapcsolatban a jelentés az tartalmazza, hogy az intézkedés során több alkalommal szóban nyilatkoztatták a panaszost, hogy kíván-e megjelölni kiértesítendő, melyre nemleges válasz kaptak, mivel elmondása szerint szégyellte a történeteket és nem akarta, hogy az eset más tudomására jusson. Az intézkedés során ügyvéd értesítéséről semmilyen jelzés nem adott a panaszos a későbbiekben sem. Tájékoztatták, hogy eljárás során bármikor élhet ezen jogával, amelyet ő megértett és tudomásul vett.

b) Sz. G. r. őrmester 2016. november 11-én kelt jelentése az alábbi új információkat rögzítette.

A panaszossal kapcsolatban elmondták, hogy már több alkalommal is lopott az üzletből, ezért a boltba érkezésekor már felismerték és kamerán keresztül szemmel tartották. A lopást követően megvárták, hogy a kassza vonalát elhagyja, ezt követően feltartóztatták.

A panaszos a meghallgatásakor közölte, hogy az okozott kárt megtéríti, illetve a biztonsági őr által közölt előző esetekből származó kárt is hajlandó megfizetni.

A panaszos az átszállításáig nem kívánt élni a kiértesítés jogával. Az illetékes rendőrkapitányság Készenléti Csoportvezetője, akinek 19 órakor sérülés-és panaszmentesen átadták a panaszost, arról tájékoztatta őket, hogy a szabálysértési előadó meg kívánja hallgatni a panaszost.

A 2016. november 11-én kelt parancsnoki kivizsgálás a fenti megállapítások összegzését követően arra a következtetésre jutott, hogy a panaszossal szemben a rendőrök jogszerűen kezdeményeztek intézkedést, az 29. § (1) bekezdése alapján foganasított igazoltatása és 33. § (2) bekezdés f) pontja

alapján fogatosított előállítás jogszerű volt, ezért az intézkedést fogatosító rendőrökkel szemben sem fegyelmi, sem büntetőeljárás megindítását nem javasolta, azonban felhívták a figyelmüket a jog- és szakszerű intézkedések gyors lefolytatására.

A kivizsgálás végezetül utal az AJB megkeresésére, amellyel összefüggésben korábban vizsgálatot folytattak le. (A vizsgálat eredménye volt az előző, 7. pontban ismertetett jelentés.)

9) Az illetékes kerületi rendőrkapitányság vezetője a Testület megkeresése nyomán az alábbiakról tájékoztatta 2016. november 14-én a [...] Hivatalának vezetőjét. (Rendelkezésre bocsátották az AJB megkeresése nyomán lefolytatott, 2016. október 19-én kelt parancsnoki kivizsgálás megállapításait, amelynek ismertetésétől a Testület eltekint.)

Az intézkedés kezdetére és a [...] Pályaudvari Alosztály állományába tartozó rendőrök által fogatosított intézkedésre nézve az átirat nem rögzít új adatot.

A panaszost a rendőrkapitányság épületébe, 2016.szeptember 12-én 19 órakor szállították át.

A feljelentés idejében rendelkezésre álló adatok alapján, a Dm Áruház sérelmére elkövetett cselekmény alkalmasnak látszott egy rendbeli, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 177.§ (1) bekezdés a) pontjába ütköző és e szerint minősülő lopással elkövetett tulajdon elleni szabálysértés elkövetésének megállapítására.

A rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztálya részéről B. K. r. őrnagy és P. Zs. r. hadnagy folytatta le a bírósági hatáskörbe tartozó szabálysértés előkészítő eljárását.

Az előkészítő eljárás során, a későbbiekben beszerzett kamerák felvételei alapján megállapítható volt, hogy az eljárás alá vont személy cselekményeit rendszeres haszonszerzésre törekedve követte el, mely alapján felmerült az üzletszerűség, mint büncselekménnyé minősítő körülmény lehetősége, mivel a panaszos cselekménye alkalmas Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 370.§. (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pont bb) alpontja szerint minősülő szabálysértési értékre, üzletszerűen elkövetett lopás vétség megalapozott gyanújának megállapítására. Erre való tekintettel a cselekményt elkövető személy felelősségének megállapítására büntetőeljárás során van mód. Mindezek alapján hatósága a szabálysértési előkészítő eljárás megszüntetéséről és a keletkezett iratok, a büntető eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályára történő áttételéről határozott.

Az intézkedés időtartamára vonatkozó kérdéssel kapcsolatban az átirat rögzítette, hogy [...] Pályaudvari Alosztály által elkészült jelentés átvételét követően az előadók szeretnék volna TESO "136" kódra beiktatni az iratot, azonban a jelentést az Alosztály a 01010 szervkódra nem küldte meg. Ezért telefonon felvették velük a kapcsolatot és kérték, hogy az általuk elkészített 01000-135003/2016.id számú jelentést küldjék meg nekik. A keletkezett irat "postafogadás" menüpont alatti fogadása és iktatása a lehető legrövidebb időn belül jogosultsági probléma miatt nem volt lehetséges. A problémára tekintettel, telefonos segítségkérést követően a jelentés 19 óra 15 perckor NEO postán sikerült fogadni, a jelentés szignálására 19 óra 24 perckor, a szabálysértési irat iktatására 19 óra 31 perckor került sor.

A szabálysértési eljárást annak lefolytatása céljából az előadó részére 19 óra 32 perckor, a szabálysértési előélet lekérdezését követően adták át. A panaszos bűnügyi előéletét a meghallgatás megkezdése előtt a Készenléti Csoportvezető kérte le az előadók részére. A meghallgatást 19 óra 40 perckor kezdték meg, az előadók ismertették a panaszossal az előállítás okát, az elkövetett szabálysértés tényét, a jogszabályi hivatkozást és minősítést. A meghallgatást 20 óra 43 perckor fejezték be, az előadók a jegyzőkönyvet a fenti időpontban lezárták, és nevezettet az előállító helyiségbe visszakísérték. A meghallgatás befejezését követően, a [...] Rendészeti Szervek Igazgatásrendészeti Főosztály Szabálysértési Képviselési Osztályával egyeztettek a panaszos személy

őrizetbe vételéről, amire végül nem került sor, ezért szabadították 2016. szeptember 12-én, 21 óra 25 perckor.

A fenti tényállás alapján a kapitányságvezető megállapította, hogy az Igazgatásrendészeti Osztály előadói haladéktalanul intézkedtek a szükséges eljárási cselekmények lefolytatásáról és az előkészítő eljárás befejezését követően az eljárás alá vont személy azonnali szabadon bocsátásáról. Az előadók vonatkozásában törvénysértés és mulasztás nem került megállapításra, a szabálysértési előkészítő eljárás törvényes és szakszerű volt, az eljárás indokolatlan késedelemmel nem járt.

III.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a beadványban foglalt valamennyi sérelem vizsgálatát elvégezheti-e.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kitételétől függően
- ba) az országos rendőrfőkapitány,
- bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
- bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
 - a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
- esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezések értelmében a Testület a jogszabályi felhatalmazás hiányában nem rendelkezik hatáskörrel, ezért nem jogosult szabálysértéseket kivizsgálni, a kiszabott szabálysértési- és közigazgatási bírságot csökkenteni, eltörölni; büntetőeljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni; kártérítést megítélni; az intézkedő rendőrök büntetőjogi-, szabálysértési- vagy fegyelmi felelősségét megállapítani.

A fenti hatásköri szabályokból következik, hogy a Testület nem tud vizsgálatot folytatni a panaszossal szemben fellépő biztonsági őr cselekménye tárgyában, akire a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény rendelkezései vonatkoznak.

A Testület ezért ebben a körben hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület vizsgálat tárgyává tette ugyanakkor a panaszossal szembeni rendőri intézkedés egészét, a panaszos intézkedés alá vonását és előállítását, a telefonhasználat korlátozását, valamint az előállítás kiértékelését és az intézkedés bánásmódjára vonatkozó kifogásokat.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedése érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, IV. cikkének (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz, VI. cikk szerinti személyes adatok védelméhez, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

a) Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 8. § (1) bekezdése értelmében a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A (2) bekezdés szerint a rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Végezetül a hivatkozott jogszabályhely (3) bekezdése előírja, hogy ha szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és - szükség esetén - a helyszín biztosítása iránt.

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület ahhoz, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségének keletkezése kérdésében állást foglaljon, azt kellett mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e szabálysértés és/vagy bűncselekmény elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja, tehát a panaszos hozhatott-e olyan információkat a rendőrség tudomására, amelyek intézkedési kötelezettséget keletkeztettek a rendőrség oldalán.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-

e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A Szabs. tv. 177. §-a rendelkezik a tulajdon elleni szabálysértés tényállásáról.

„177. § (1) Aki

a) ötvenezer forintot meg nem haladó értékre lopást, sikkasztást, jogtalan elsajátítást, orgazdaságot,

b) ötvenezer forintot meg nem haladó kárt okozva csalást, szándékos rongálást,

c) ötvenezer forintot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozva hűtlen kezelést

követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli, szabálysértést követ el.

A rendőrségi iratok arról adtak számot, hogy a rendőrszere érkezett egy illatszer áruház eladója, aki lopás miatt kért tőlük segítséget, elmondta, hogy egy személyt tartanak vissza üzletükben.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma alapján felmerült a jogsértés (panaszos által elkövetett szabálysértés) gyanúja, amelyet a rendőröknek helyszíni intézkedéssel ellenőrizniük kellett, tehát a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett. Erre való tekintettel a Testület véleménye szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga azért, mert rendőri intézkedés alanyává vált.

b) A Testület az alábbiakban a panaszos igazoltatásának jogszerűségét vizsgálta.

A rendőrségi iratok szerint a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatták, melynek értelmében: „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetű, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

A Testület a panaszos igazoltatása jogszerűségének megítélése kapcsán utal a korábban leírtakra, miszerint a tulajdon elleni szabálysértésről tett bejelentés jogellenes cselekmény (szabálysértés) elkövetésének gyanúját vetette fel, így nyilvánvalóan szükséges volt a panaszos kilétének megállapítása is.

A Testület kimondta, hogy az Rtv. 29. § (1) bekezdés I. fordulatra tekintettel jogszerűen került sor a panaszos igazoltatására, így nem sérült a személyes adatok védelméhez fűződő alapjoga.

2) A Testületnek ezt követően megvizsgálta a panaszos előállítását.

a) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült jelentésben rögzítésre került, hogy az előállítást a rendőrök az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. és II. fordulata alapján hajtották végre.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont II. fordulata szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható.

A Szabs. tv. 124. § (1) bekezdése értelmében „a szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt őrizetbe vett személyt a rendőrség a gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából a bíróság elé állítja”.

Az utalt rendelkezés értelmében a szabálysértés megvalósítása szükséges a bíróság elé állításhoz. A Testület ezen a ponton újfent hivatkozik töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Erre

figyelemmel az adott helyzetben a Testületnek elsődlegesen az volt a feladata, hogy megítélje a megjelölt előállítási ok megalapozottságát, tehát azt, hogy az adott körülmények között fennállt-e a hivatkozott szabálysértések elkövetésének az intézkedéshez szükséges, minimális gyanúja.

Fentebb a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos magatartása a rendőrök oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, mivel fennállt a gyanúja annak, hogy a panaszos elkövette a tulajdon elleni szabálysértést. Ennek keretében jogszerűen végezték el a rendőrök a panaszos igazoltatását.

A fenti hivatkozott szabálysértés a Szabs. tv. XXIII. fejezetében, az elzárással is büntethető szabálysértések között szerepel, ezért a Szabs. tv. 124. § alapján e szabálysértés esetében helye van a bíróság elé állításnak.

A fentiekre tekintettel jelen esetben fennálltak a gyorsított bírósági eljárás feltételei, ezért az előállítás rendőrségi intézkedéshez szükséges jogalapja megvolt.

Mivel fennálltak a gyorsított bírósági eljárás feltételei, ezért a Testület megállapította, hogy a panaszos személyi szabadsághoz való joga nem sérült az előállítás jogalapja tekintetében.

b) Tekintettel arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésében meghatározott előállítási okok nem kötelező jelleggel írják elő az előállítást, hanem mérlegelési jogot engednek az intézkedő rendőrnek, a Testület vizsgálata az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányosság követelményének a megvalósulását. Ezen előállítási okok fennállása esetén ugyanis az Rtv. 15. §-ában szabályozott szükségességi-arányossági elv alapján kell döntést hoznia abban a kérdésben, hogy elérhető-e az intézkedési cél az érintett személyi szabadságának korlátozása nélkül.

Az arányosság követelményét az Rtv. 15. §-a akként írja elő, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az arányosság megítélésénél a Testület azt vette figyelembe, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető. Erre a kérdésre a Testület igennel felelt. A rendőrség megtette a szabálysértési eljárás megindításához szükséges lépéseket, eljárás alá vont személyként meghallgatta a panaszost. A Testület meglátása szerint az a körülmény, hogy a panaszos szabálysértési őrizetét végül nem rendelték el, még nem eredményezi azt, hogy előállítás jogszerűtlen (aránytalan) lett volna, hiszen a rendőrök mindig az adott helyzetben rendelkezésre álló információk alapján (jelen esetben a panaszosi előadás) döntenek a további eljárási lépésekről.

A Testület álláspontja szerint a panaszos előállítása megfelelt az arányosság követelményének, így ezáltal nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

c) Mivel nem került sor a panaszos őrizetbe vételére, ezért a Testület vizsgálta az előállítás időtartamának arányosságát is. *(A Testület megjegyzi, hogy amennyiben a panaszos őrizetbe vételét utóbb elrendelték volna, annak időtartamába az előállítás beleszámít, így e tekintetben nem érhetne volna őt jogsérelem.)*

A panaszos beadványában kifejezetten sérelmezte, hogy a rendőrsőn három és fél órán keresztül csak ült, semmilyen eljárási cselekményt nem fogatosítottak vele szemben, nem is léptek vele interakcióba, vélhetően csak egy feljelentést vettek fel.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg,

indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A panaszost előállításának időtartamáról készített igazolás szerint előállítása 19 órától 21 óra 25 percig tartott.

A Testület a rendőrség által, a részére bocsátott adatokból közelítő pontossággal igyekezett rekonstruálni az eseményeket, amelyeket a rendőrség a panaszos személyi szabadságának korlátozása ideje alatt végrehajtott.

A helyszínre kiérkezve [...] Pályaudvari Alosztály rendőrei tájékoztak, meghallgatták a feleket, megtekintették a kamerafelvételt, igazoltatták a panaszost majd előállították hivatali helyiségébe, ahová 16 óra 45 perckor érkeztek meg. Ezt követően csomagátvizsgálást hajtottak végre, majd jelentéstételi kötelezettségüket teljesítették előjáróiknak. Ezt követően az intézkedés további lefolytatása céljából a közvetítői eljárás formanyomtatványának kitöltése vált szükségessé, amely nem állt rendelkezésre az alosztályon, ezért az az illetékes kerületi rendőrkapitányságáról szerezték be. Az intézkedés ideje alatt az üzletbe is visszatértek, mivel az előző lopási esetekkel kapcsolatos felvételek idejének pontosítása miatt ez szükségessé vált, továbbá a formanyomtatvány kitöltése ezt megkövetelte. A nyomtatvány beszerzése és kitöltése után kezdte el a r. törzsrőrmester a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről a jelentést megírni, melyben rögzítette a tanúk adatait, azok elmondásait, az általa megállapítottakat. Ezt követően szállították át a panaszost az illetékes kerületi rendőrkapitányságra. A jelentés átvételét követően az ügyben kiszignált előadók szerették volna beiktatni az iratot, azonban a jelentést az Alosztály a szükséges szervkódra nem küldte meg. Ezért telefonon felvették velük a kapcsolatot és kérték, hogy az általuk elkészített jelentést küldjék meg nekik. A keletkezett irat "postafogadás" menüpont alatti fogadása és iktatása a lehető legrövidebb időn belül jogosultsági probléma miatt nem volt lehetséges. A problémára tekintettel, telefonos segítségkérést követően a jelentést 19 óra 15 perckor NEO postán sikerült fogadni, a jelentés szignálására 19 óra 24 perckor, a szabálysértési irat iktatására 19 óra 31 perckor került sor. A szabálysértési eljárást, annak lefolytatása céljából az előadó részére 19 óra 32 perckor, a szabálysértési előélet lekérdezését követően adták át. A meghallgatást 19 óra 40 perckor kezdték meg és 20 óra 43 perckor fejezték be. A meghallgatás befejezését követően, a [...] Rendészeti Szervek Igazgatásrendészeti Főosztály Szabálysértési Képviselési Osztályával egyeztettek a panaszos személy őrizetbe vételéről, amire végül nem került sor, ezért szabadították 2016. szeptember 12-én, 21 óra 25 perckor.

A Testület véleménye szerint a rendőrség a panaszossal szemben érdemben intézkedett, rövid időtartamban hajtotta végre az egyes intézkedéseket, így a Testület nem tudott olyan holtidőt kimutatni a személyi szabadság korlátozásának az időtartamában, amelyben a panaszosnak indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul hosszú időn keresztül kellett volna várnia bármely rendőri interakcióra. **Erre tekintettel a Testület véleménye szerint a panaszos előállításának az időtartama megfelelt az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányosság követelményének, ezért nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga.**

Ugyanakkor azt Testület indokoltnak tartotta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának csekély fokú sérelmét amiatt, hogy a kerületi rendőrkapitányságon kiállított igazoláson az előállítás kezdő időpontjaként nem a panaszos intézkedés alá vonásának időpontját jelölték meg.

d) A Testület vizsgálta, közölték-e a rendőrök a panaszossal a helyszínen az intézkedés tényét és célját.

A panaszbeadvány szerint a panaszossal csak az illetékes kerületi rendőrkapitányságon közölték, hogy előállítják.

A rendőrségi iratok ezt a panaszosi állítást határozottan cáfolták és arról adtak számot, hogy a panaszos szóban a tájékoztatást már a DM üzletben megkapta az előállítás okáról, annak megkezdését megelőzően. Az intézkedés során a félreértések és hiányosságok elkerülése érdekében a törvényi kötelezettségeinek eleget téve a panaszost mindenről részletesen tájékoztatták, a r. törzsrőrmester a feltett kérdésekre a legjobb tudása szerint válaszolt. A panaszost tájékoztatta az intézkedés céljáról, amely során közölte vele a tanúk által elmondott tényekről, a megtekintett kamerafelvételen látható eseményekről, valamint az előállítás pontos okáról annak várható idejéről és menetéről, majd a későbbiekben az kerületi rendőrkapitányság Készenléti Csoportvezetővel történt egyeztetésről. A panaszos egyébként elmondta, hogy jogi végzettsége van és megértette a tájékoztatást.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Az Rtv. idézett szakasza egyértelműen előírja, hogy a rendőri intézkedés megkezdése előtt kell a rendőri intézkedés tényét és célját közölni az intézkedés alá vont személlyel. A 20. § (2) bekezdése abban az esetben ad lehetőséget a tájékoztatás késleltetésére, ha a tájékoztatás azonnali közlése az intézkedés eredményességét veszélyezteti.

A Testület a rendőrség álláspontját tartotta meggyőzőbbnek, a jelentések meglehetősen részletesen rögzítették, hogy mikor miről tájékoztatták a panaszost.

Fentiek okán a Testület nem látta indokoltnak megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmét azon panaszosi állítással összefüggésben, hogy az nem közölték vele az előállítás tényét és okát.

3) A Testület a telefonhasználat és a hozzátartozó értesítését is vizsgálat alá vonta.

A panaszos elmondása szerint nem értesíthette ügyvédjét és nem használhatta mobiltelefonját.

Az Rtv. 13. § (3) bekezdése értelmében, ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. (Az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja alapján a fogvatartott az, akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely

szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (örizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett).)

A Testület a mobiltelefonokkal kapcsolatos rendőrségi gyakorlatot a két rendelkezés összeolvasása alapján a következőképpen értékeli. Olyan esetekben, amikor a rendőri intézkedés célját veszélyezteti, ha az intézkedés alá vont személy mobiltelefonon ellenőrizetlenül lép kapcsolatba valakivel (pl. nem zárható ki, hogy bűntársát értesíti a gyanú szerint tetten ért elkövető), úgy az Rtv. 13. § (3) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnek a telefon (mint az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozó tárgy) elvételére, illetőleg használatának korlátozására.

Ha ilyen körülmény az adott helyzetben nem áll fent, úgy a mobiltelefon elvételének, illetőleg használata korlátozásának nincsen jogalapja (kivéve az előállító helyiségben való elhelyezés során, amikor a mobiltelefont el kell venni, mint olyan tárgyat, amelyet az előállított nem tarthat magánál). Ilyen esetekben semmi nem zárja ki, hogy a hozzátartozót vagy más személyt (aki természetesen ügyvéd is lehet) az előállított személy a saját mobiltelefonján értesítse, hiszen e jog fő szabály szerint az érintettet illeti meg, és csak az értesítés csak akkor rendőri feladat, ha a fogvatartott valamilyen okból nincsen abban a helyzetben, hogy értesítési jogával éljen.

A rendőrségi jelentések határozottan cáfolták, hogy a panaszos kérte volna hozzátartozójának kiértesítését, illetve nem jelezte, hogy telefonálni szeretne. A kiértesítéssel kapcsolatban a kiegészítő-jelentés az tartalmazta, hogy az intézkedés során több alkalommal szóban nyilatkoztatták a panaszost, hogy kíván-e megjelölni kiértesítendő személyt, melyre nemleges válasz kaptak, mivel elmondása szerint szégyellte a történeteket és nem akarta, hogy az eset más tudomására jusson. Az intézkedés során ügyvéd értesítéséről semmilyen jelzés nem adott a panaszos a későbbiekben sem. Tájékoztatták, hogy eljárás során bármikor élhet ezen jogával, amelyet ő megértett és tudomásul vett.

A kerületi rendőrkapitányságon kitöltött nyilatkozat szerint a panaszos kiértesítést nem kért, a nyilatkozatot aláírásával ellátta.

Mivel a Testület a panaszos és a rendőrök állítása között feszülő ellentmondást az ügyvéd értesítése tekintetében nem tudta feloldani, a rendelkezésre álló rendőrségi dokumentációra támaszkodva úgy foglalt úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát nem érte sérelem a kiértesítéssel összefüggésben.

4) A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök gúnyosan összenéztek a biztonsági őrrrel, megjegyzéseket tettek és kifogásolható hangnemben személyeskedtek vele.

A Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezése [2. § (1) bekezdés] képezte. Ez a rendelkezés ugyan kívül esik az Rtv. 92. § (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi, és értékeli. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület gyakorlata és korábbi megállapításai szerint ez a jogszabályhely olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen, vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont állampolgárok alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban.

Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és

az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Szükséges még utalni az Rtv. 16.§ (4) bekezdésére is, amely kimondja, hogy a rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.

A bánásmóddal kapcsolatban a r. törzsőrmester úgy nyilatkozott, hogy az intézkedése során végig betartotta a törvényi kötelezettségeit és a [...] vezetői által meghatározott intézkedési követelményeket, melyek a jogszerűség, szakszerűség, arányosság, törvényesség, kulturáltság, humánusság alapelvekre terjedtek ki. Az intézkedést részrehajlás nélkül objektív módon hajtotta végre. Az intézkedés során a panaszos együttműködő volt, a vele történő kommunikáció higgadt, kulturált hangnemben folyt. Személyes kapcsolat vagy elfogultság az intézkedésben érintettekkel nem állt fenn, az eset kapcsán találkozott először találkozott az érintettekkel.

Az intézkedés hangnemével kapcsolatban a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy az egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat egyéb alkalmas bizonyíték hiányában a Testület nem tudja feloldani, ezért az alkalmazott bánásmóddal kapcsolatban a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelme nem volt megállapítható.

IV.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogantatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. március 30.

Dr. Lukács Tamás

elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET